

БАПУСС

Београдска академија
пословних и уметничких
струковних студија

**ТЕХНИЧКО УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ
ЗАВРШНОГ РАДА – СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ СТРУКОВНЕ СТУДИЈЕ**

Београд

САДРЖАЈ

УВОД	1
1. ПОЈАМ И СВРХА ПИСАЊА ЗАВРШНОГ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА.....	1
2. ПРИПРЕМА ЗА ПИСАЊЕ ЗАВРШНОГ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА.....	2
3. ОСНОВНЕ СМЕРНИЦЕ ЗА СТРУКТУРНО УРЕЂЕЊЕ ЗАВРШНОГ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА	3
4. ТЕХНИЧКЕ СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ЗАВРШНОГ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА.....	4

УВОД

Упутство за израду завршног рада – специјалистичке струковне студије, намењено је студентима специјалистичких струковних студија Београдске академије пословних и уметничких струковних студија (у даљем тексту Академија) ради лакше и брже израде рада који ће садржински, методолошки и технички одговарати основним захтевима за радове ове врсте. Упутство може бити корисно и свим наставницима у улози наставника-ментора (у даљем тексту ментор), као и онима који обрађују, или тек намеравају да обрађују научно-стручне проблеме ове врсте.

Завршни специјалистички рад има обележја теоријског и истраживачко-практичног рада. То је самостални стручни рад који израђује кандидат у сарадњи и под вођством ментора. Студент приступа изради завршног рада у другом семестру специјалистичких струковних студија.

Упутство се састоји од следећих делова:

Први део: Појам и сврха писања завршног специјалистичког рада

Други део: Припрема за писање завршног специјалистичког рада

Трећи део: Основне смернице за структурно уређење завршног специјалистичког рада

Четврти део: Техничке смернице за израду завршног специјалистичког рада

1. ПОЈАМ И СВРХА ПИСАЊА ЗАВРШНОГ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА

Завршни специјалистички рад је теоријско и истраживачко-практично дело на одређену тему (истраживачки проблем) из одређене предметне области чијом израдом кандидат показује оспособљеност, самосталност и зрелост за решавање питања и проблема у оквиру струке за коју се школовао. Основни циљ израде и одбране завршног специјалистичког рада јесте да студент покаже: способност примене теоријског и практичног знања у новој самосталној обради актуелне и до тада необрађене теме научних, научно-стручних и стручних дела; способност да методолошки integriше све стечено знање и решава сложене теоријске и практичне проблеме у изабраној ужој области на нивоу дескрипције, класификације, објашњавања и систематизације; способност коришћења релевантних извора; способност анализе добијених података и представљања резултата истраживања.

Завршни специјалистички рад представља спој резултата теоријског и практичног истраживања кандидата и треба да има одлике истраживачког рада, као што су: систематичност, методичност и аргументованост.

2. ПРИПРЕМА ЗА ПИСАЊЕ ЗАВРШНОГ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА

ИЗБОР ТЕМЕ

Тема за израду завршног специјалистичког рада мора бити у вези са наставним планом и програмом неког од наставних предмета из којег је студент полагао испит и резултат је консултација кандидата и ментора. За ментора може бити изабран наставник у радном односу у Академији изабран у звање за ужу стручну област којој припада и тема завршног специјалистичког рада. Тему рада опредељује лични афинитет кандидата према одређеној научно-стручној области и његово претходно знање и искуство. Она може да буде резултат теоријског приступа одређеног проблема, или практичног аспекта истраживачко-стручне области (практично истраживање одређене појаве или анализа случаја из праксе).

Тему завршног специјалистичког рада студент бира са листе понуђених оквирних тема на одговарајућој Катедри и у договору са изабраним ментором. Кандидат може, у договору са наставником, сам да предложи тему завршног рада али је мора одобрити одговарајућа катедра. Без обзира на аспект истраживања, тема треба да задовољи одређене критеријуме: савременост и актуелност, атрактивност, релевантност за дату истраживачко стручну област, подобност за обраду, прецизност итд.

БИБЛИОГРАФСКА ПРИПРЕМА

Након избора теме приступа се, у консултацији с ментором, прикупљању литературе која је кандидату неопходна за добијање релевантних података, истраживању, изради рада и извођењу адекватних закључака. Истраживање треба да се ослања на изворе података који могу бити примарни или секундарни. До примарних извора података кандидат долази на основу сопствено спроведених истраживања (анкете, интервјуи итд.). Секундарни извори података односе се на разне писане материјале (књиге, монографије, радове презентоване на домаћим и иностраним научним скуповима, радове објављене у домаћим и међународним часописима, резултате већ спроведених истраживања, разна документа и податке из привредних и јавних установа и на друге материјале у штампаном, или електронском облику).

3. ОСНОВНЕ СМЕРНИЦЕ ЗА СТРУКТУРНО УРЕЂЕЊЕ

Завршни специјалистички рад обухвата:

1. Насловну страну
2. Садржај
3. Увод
4. Разраду задате теме
5. Закључак
6. Списак литературе.

Насловна страна је прописана у погледу елемената и дата је на сајту Академије (<https://www.bpa.edu.rs/sr-cyrl-cs/strucna-praksa>).

У садржају су наведени сви наслови и поднаслови у раду, као и бројеви страна на којима се налазе.

У уводу се презентује тема која се разматра у раду, указује на њен значај и мотиве за обраду, даје кратак преглед структуре рада.

Кандидат обрађује завршног специјалистичког рада. Овај део садржи приказ теоријских и практичних резултата који се односе на задату тему. Рад треба да има јасну логичку структуру исказану у више поглавља означених одговарајућим насловима и поднасловима. Кандидат је дужан да у тексту завршног специјалистичког рада напише под цитатом део, или цео научни рад, део књиге, чланка и сл., који је коришћен у раду. Референцирање извршити у *APA* стилу и у оквиру текста и са списком референци на крају рада.

Након анализе у главном делу завршног специјалистичког рада кандидат пише закључак у коме презентује резултате до којих је дошао у раду, као и могућности практичне примене резултата истраживања.

У последњем делу рада даје се списак литературе који обухвата све библиографске изворе коришћене приликом израде завршног специјалистичког рада (књиге, чланци, интернет сајтови, извештаји компанија итд.).

По потреби могуће је додати прилоге на крају завршног специјалистичког рада.

4. ТЕХНИЧКЕ СМЕРНИЦЕ ЗА ИЗРАДУ ЗАВРШНОГ СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ РАДА

Обим текста: најмање 35, а највише 45 страница.

Формат текста: А4 (210x297 mm), маргине све по 2,5 cm, проред *1,5 lines*, *Justified* поравњање, First line: 1,25 cm.

Величина фонта текста: *Times New Roman 12*

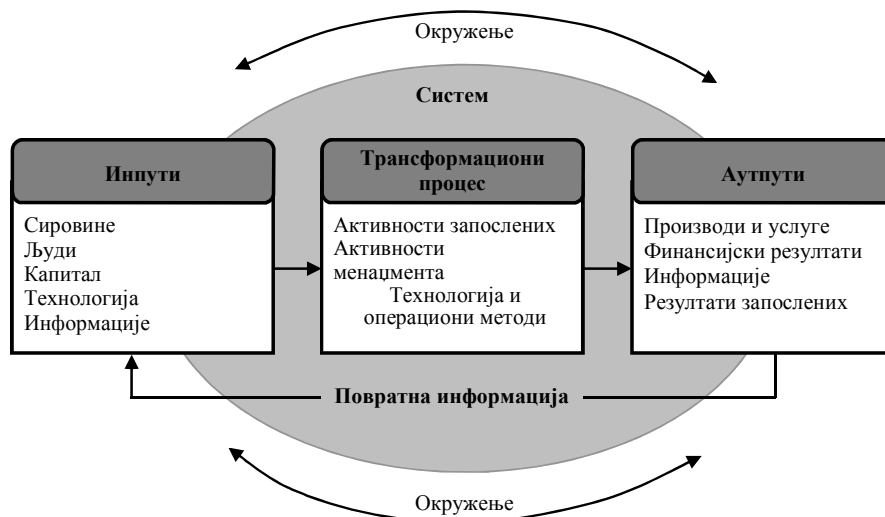
Величина фонта наслова:

1. НАСЛОВ ПОГЛАВЉА – фонт: Times New Roman 13, All caps, Bold

1.1. Поднаслов поглавља -фонт: Times New Roman, 12, Bold

1.1.1. Други ниво поднаслова - фонт: Times New Roman, 12, Italic

Слике, или графикони: означавају се редним бројевима и насловом, Коришћен фонт: **Times New Roman, 11, Bold**. Нумерација и назив слика, или графикона врши се на нивоу целог рада. Испод нумерације и назива слике, или графикона наводи се цео извор: Презиме, прво слово имена. (година издања). *Назив дела*. Место издања: Издавач, број стране на којој се у извору слика или табела налази – фонт *Times New Roman 10, Italic*.

Слика 1. Организација као отворени систем

Извор: Robbins, S., Coulter, M. (2005). *Menadžment*. Beograd: Data status, str. 35.

Табеле: означавају се редним бројевима и свака од њих има свој назив. Фонт је, такође, **Times New Roman, 11, Bold**. Нумерација табела се врши на нивоу целог рада. Испод табеле наводи се цео извор: презиме, прво слово имена. (година издања). *Назив*

дела. Место издања, Издавач, број стране на којој се у извору слика или табела налази – фронт је Times New Roman 10, *Italic*.

Табела 1. Дескриптивни показатељи за параметре задовољства послом у 2010. години

N=492	1	2	3	4	5	Min	Max	Mean	Std.Dev	Varian.	Coeff.V ar.
<i>c₁</i>	55	134	182	85	36	1	5	2,82	1,075	1,155	38,08
<i>c₂</i>	13	69	214	138	58	1	5	3,32	0,946	0,895	28,47
<i>c₃</i>	46	138	201	72	35	1	5	2,82	1,027	1,055	36,42
<i>c₄</i>	79	139	178	64	32	1	5	2,66	1,095	1,199	41,23
<i>c₅</i>	15	88	205	114	70	1	5	3,28	1,014	1,028	30,93
<i>c₆</i>	15	82	232	118	45	1	5	3,19	0,926	0,857	28,99

Извор: Истраживање аутора

Формуле: користити *Equation Editor*, са нумерацијом на десној ивици.

$$TJS_i = \frac{(c_{1i} + c_{2i} + c_{3i} + c_{4i} + c_{5i} + c_{6i})}{6} \dots\dots\dots(1)$$

РЕФЕРЕНЦЕ (ЦИТИРАЊЕ) И НАВОЂЕЊЕ ЛИТЕРАТУРЕ

Навођење књиге или монографије

Презиме, Иницијал имена. (Година). *Наслов*. Место: Издавач.

(Један аутор)

1. Schein, E. (2004). *Organizational Culture and Leadership*. (3rd edition). San Francisco: Jossey-Bass.

(Више аутора)

2. Crane, A., & Matten, D. (2015). *Business Ethics: Managing Corporate Citizenship and Sustainability in the Age of Globalization*. Oxford University Press.

Чланци у часописима

Презиме, иницијал имена. (Година). *Наслов*. Назив часописа, волумен (Suppl. Број суплементa), прва страна чланка-последња страна чланка.

(Један аутор)

3. Coklar, A. N. (2012). Evaluations of students on Facebook as an educational environment. *Turkish Online Journal of Qualitative Inquiry*, 3 (2), 42–53.

(Више аутора)

4. Zanamwe, N., Rupere, T., & Kufandirimbwa, O. (2013). Use of Social Networking Technologies. In Higher Education in Zimbabwe: A Learners’ Perspective. *International Journal of Computer and Information Technology*, 2 (1), 8–18.

Саопштење у зборнику са научне конференције штампано у целини

Презиме, Иницијал(и) имена. (Година). Наслов. У: *Назив зборника*.

(прва страна чланка-последња страна чланка). Место: Издавач.

5. Цветковић, В. Н. (2002). Институције, држава, идентитет. У: *(Ре)конструкција институција: годину дана транзиције у Србији*. (стр. 27-42). Београд: Институт за филозофију и друштвену теорију.

Извор са интернета

Наслов стране, сајт, датум преузимања података

6. Serbia Organica, Nacionalno udruženje za razvoj organske proizvodnje. <http://www.serbiaorganica.info/info-za-potrosace/kako-prepoznati-organski-proizvod/> (15.12.2020).

У току израде завршног специјалистичког рада предметни наставник, односно ментор дужан је да студенту пружи неопходну помоћ у виду консултација (предлагање литературе, прегледања делимичних резултата рада, давања упутстава за решавање проблема итд.).

Студент завршни специјалистички рад ради самостално, у складу са утврђеним садржајем и структуром. У раду користи одговарајућу литературу коју наводи на крају рада и као фусноте у самом раду.

По завршетку рада студент подноси ментору рукопис рада на коначни преглед. Ментор је дужан да изврши преглед завршног специјалистичког рада и студента упуту на евентуалне допуне и корекције. Завршни специјалистички рад сматра се завршеним када студент добије сагласност ментора.

Кандидат може приступити одбрани завршног специјалистичког рада након положених испита, обављене стручне праксе и пројектног рада.

Кандидат са потврдом о испуњености услова за полагање завршног специјалистичког рада подноси студентској служби (стручна пракса) образац пријаве и одбране завршног рада – OCC/CCC/MCC, заједно са четири укоричена примерка завршног рада (1 тврд повез и 3 спирално повезана), као и електронски запис рада на *CD*-у у *PDF* формату. Студентска служба заказује одбрану завршног специјалистичког рада у за то одређеном термину. Одбрана рада је јавна и обавља се у просторијама Академије.

